

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
((دانشکده دندانپزشکی))

پایان نامه جهت دریافت دکترای دندانپزشکی

موضوع :

بررسی شاخص *DMFT* مولرهای اول دائمی رویش
یافته در دانش آموزان ۱۲-۶ ساله مدارس ابتدایی شهر
قزوین در سال تحصیلی ۸۰-۱۳۷۹

به راهنمایی استاد ارجمند :
جناب آقای دکتر محسن جباری

نگارش :

سید بهرام بهره مند

طی این تحقیق تعداد ۸۳۵ نفر (۴۱۹ دختر و ۴۱۶ پسر) از دانش آموزان ۶-۱۲ ساله مدارس ابتدایی شهر قزوین مورد معاینه دهان و دندان قرار گرفتند که نتایج آن در فصل ۵ بطور مشروح عنوان گردید. در این فصل، نتایجی را که دارای اختلاف آماری معنی دار بوده اند ($P < 0.05$) به عنوان نتیجه گیری تحقیق ارائه می گردند.

۱. میانگین DMFT مولرهای اول دائمی در دانش آموزان مورد مطالعه برابر ۰/۷۷۸ می باشد.

۲. میانگین DT مولرهای اول دائمی در دانش آموزان مورد مطالعه برابر ۰/۶۴۳ می باشد.

۳. میانگین MT مولرهای اول دائمی در دانش آموزان مورد مطالعه برابر ۰/۰۰۶ می باشد.

۴. میانگین FT مولرهای اول دائمی در دانش آموزان مورد مطالعه برابر ۰/۱۲۹ می باشد.

۵. میانگین DMFS مولرهای اول دائمی در دانش آموزان مورد مطالعه برابر ۱/۲۱ می باشد.

۶. میانگین DMFT مولرهای اول دائمی در دختران (۰/۸۸) بیشتر از پسران (۰/۶۸)

می باشد. با افزایش سن میانگین DMFT و DMFS دندانهای مولر اول دائمی در

دانش آموزان مورد مطالعه افزایش پیدا می کند.

۷. میانگین DT دندانهای مولر اول دائمی در دختران (۰/۷۵) بیشتر از میانگین DT دندانهای

مولر اول دائمی در پسران (۰/۵۴) می باشد.

۸. میانگین DT دندانهای مولر اول دائمی فک پایین در هر دو جنس (پسران ۰/۳۵،

دختران ۰/۴۳)، بیشتر از میانگین DT دندانهای مولر اول دائمی فک بالا در هر دو جنس

(پسران ۰/۲۴، دختران ۰/۳۲) می باشد.

۹. در فک پایین میانگینهای $DMFT = ۰/۴۶۲$ ، $DT = ۰/۳۶۸$ ، $MT = ۰/۰۰۶$ و

$FT = ۰/۰۸۹$ مولرهای اول دائمی بیشتر از میانگینهای $DMFT = ۰/۳۱۶$ ،

$FT = ۰/۰۴۱$ و $MT = ۰$ ، $DT = ۰/۲۷۵$ مولرهای اول دائمی در فک بالا می باشد.

۱۰. با افزایش سن میانگین DT زیاد می شود.
۱۱. دندانها اغلب در ناحیه اکلوزال دارای پوسیدگی بودند. پوسیدگیهای دندانها در ۶۱/۷٪ موارد در ناحیه اکلوزال، در ۱۷/۷٪ موارد در ناحیه لبیال، در ۷/۷٪ موارد در ناحیه دیستال و در ۶/۶٪ موارد در ناحیه پالاتال یا لینگوال دندانها مولر اول دائمی بودند.
۱۲. تعداد ۲۰ دانش آموز (۹ پسر و ۱۱ دختر) دارای ۴۳ دندان با تاج کاملاً از بین رفته بودند. پسرها دارای ۲۴ دندان و دخترها دارای ۱۹ دندان با تاج کاملاً از بین رفته بودند. از ۴۳ دندان با تاج کاملاً از بین رفته ۱۷ عدد در فک بالا و ۲۶ عدد در فک پایین بودند. ۲/۴٪ از افراد مورد مطالعه دارای دندانهای مولر اول با تاج کاملاً از بین رفته بودند.
۱۳. ۵۵۰ نفر (۶۵/۹٪) از افراد مورد مطالعه CF بودند. با افزایش سن، از دانش آموزان CF کم می شود. از پسرها ۲۸۰ نفر (۶۸/۵٪)، CF بودند و از دخترها ۲۷۰ نفر (۶۴/۴٪) CF بودند.
۱۴. ۱۹ نفر (۲/۳٪) از افراد مورد مطالعه دندان فیشور سیلانت زده داشتند. از پسرها ۹ نفر (۲/۲٪)، دندان مولر اول فیشور سیلانت زده داشتند و از دخترها نیز ۱۰ نفر (۲/۶٪) دارای دندان فیشور سیلانت زده بودند.
۱۵. از دندانهای مولر اول دائمی مورد مطالعه ۷۷/۷٪ CF، ۱/۴٪ با تاج کاملاً از بین رفت، ۱/۷٪ فیشور سیلانت زده شده، ۱۷/۰۴٪ پوسیده، ۰/۰۰۱۵ کشیده شده، ۳/۷٪ پر شده بودند. دندانهای فک پایین (۷۳/۵٪) کمتر از دندانهای فک بالا (۸۱/۸٪) CF بودند. دندانهای فک پایین (۱۹/۵٪) بیشتر از دندانهای فک بالا (۱۴/۶٪) پوسیده بودند. دندانهای فک پایین (۰/۰۰۳٪) بیشتر از دندانهای فک بالا (۰٪) کشیده شده بودند. دندانهای فک پایین (۴/۷٪) بیشتر از دندانهای فک بالا (۲/۲٪) پر شده بودند.

۱۶. ۷۸۴ نفر (۹۳/۹٪) از دانش آموزان مورد مطالعه دارای دندانهای مولر اول دائمی رویش یافته بودند و ۵۱ نفر (۶/۱٪) از افراد مورد مطالعه دارای دندانهای مولر اول دائمی رویش نیافته بودند. ۵/۶٪ از دندانهای مولر اول دائمی مورد مطالعه رویش نیافته بودند.

۱۷. میانگین DMFT دندانهای مولر اول دائمی در افراد دارای مسواک بیشتر از افرادی بود که مسواک نداشتند. در ۹۱/۷٪ افراد که مسواک داشتند میانگین DMFT برابر ۰/۸۵۵ بود و در ۸/۳٪ افراد که مسواک نداشتند، میانگین DMFT برابر ۰/۴۷۸ بود و با افزایش سن تعداد افرادی که مسواک دارند افزایش سن پیدا نمود.

۱۸. از کل دانش آموزان مورد مطالعه ۹/۷٪ مسواک نمی زدند، ۳۳/۸٪ روزانه یک بار مسواک می زدند، ۱۵/۳٪ روزانه ۲ بار مسواک می زدند، ۵٪ از افراد روزانه ۳ یا ۴ بار مسواک می زدند و ۳۶/۲٪ از افراد گاهی مسواک می زدند.

۱۹. دفعات مصرف مواد قندی در دختران بیشتر از پسران است. ۸۲/۳٪ از دختران روزانه ۱-۴ بار مواد قندی مصرف می کنند در حالیکه این درصد در پسران ۷۸/۱٪ می باشد. با زیاد شدن دفعات مصرف مواد قندی، میانگین DMFT در دندانهای مولر اول دائمی افزایش پیدا می کند. در ۱۹/۸٪ از افراد که مواد قندی مصرف نمی کنند میانگین DMFT برابر ۰/۵۷ ، در ۴۱/۴٪ از افراد که روزانه یک بار مواد قندی مصرف می کنند میانگین DMFT برابر ۱/۱۳ ، در ۲۴/۷٪ از افراد که روزانه ۲ بار مواد قندی مصرف می کنند، میانگین DMFT برابر ۱/۱۳ ، در ۱۰/۴٪ از افراد که روزانه ۳ بار مواد قندی مصرف می کنند میانگین DMFT برابر ۱/۱۷ و در ۳/۷٪ از افراد که روزانه بیشتر از ۴ بار مواد قندی مصرف می کنند میانگین DMFT برابر ۰/۹ می باشد.

۲۰. میانگین DMFT در افرادی که به دندانپزشک مراجعه کرده اند بیشتر از افرادی است که به دندانپزشک مراجعه نکرده اند. میانگین در DMFT در ۵۹/۵٪ از افراد که به

دندانپزشک مراجعه کرده اند برابر ۱/۰۴ می باشد و این میانگین در ۴۰/۵٪ از افراد که دندانپزشک مراجعه نکرده اند برابر ۰/۳۹۱ می باشد. از پسران ۵۸/۲٪ و از دختران ۶۰/۹٪ به دندانپزشک مراجعه کرده اند.

۲۱. در افرادی که به علت درد دندان به دندانپزشک مراجعه کرده اند، میانگین DMFT بیشتر از افرادی است که برای معاینه به دندانپزشک مراجعه کرده اند. ۱۹/۹٪ از افراد برای معاینه به دندانپزشک مراجعه کرده اند که میانگین DMFT در آنها برابر ۰/۶۷ می باشد. در حالیکه ۸۰/۱٪ از افراد به علت درد دندان به دندانپزشک مراجعه کرده اند که میانگین DMFT در آنها برابر ۱/۱۴ می باشد.

۲۲. از دانش آموزان مورد مطالعه، ۲۹/۷٪ از افراد دارای دندانهای مولر اول دائمی پوسیده، ۰/۶٪ از افراد دارای دندانهای مولر اول دائمی کشیده شده و ۷/۳٪ از افراد دارای دندانهای مولر اول دائمی پر شده بودند. تعداد دانش آموزان با دندانهای CF در فک بالا (۶۶۳ نفر، ۷۹/۴٪) بیشتر از دانش آموزان با دندانهای CF در فک پایین (۶۰۷ نفر، ۷۲/۷٪) بودند. تعداد دانش آموزان با دندانهای پوسیده در فک بالا (۱۵۲ نفر، ۱۸/۲٪) کمتر از دانش آموزان با دندانهای پوسیده در فک پایین (۱۹۰ نفر، ۲۲/۸٪) بودند. فقط ۵ نفر (۰/۶٪) از دانش آموزان مورد مطالعه دارای دندان مولر اول دائمی کشیده شده بودند که آن هم در فک پایین بود. تعداد دانش آموزان با دندانهای مولر اول دائمی پر شده در فک بالا (۲۶ نفر، ۳/۲٪) کمتر از دانش آموزان با دندانهای مولر اول دائمی پر شده در فک پایین (۵۱ نفر، ۶/۲٪) بودند.